

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
KOROŠKI SLOVENEK
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Deželni zbor.

Dva dni v preteklem tednu, dne 28. in 29. novembra, je zasedal. Med došlimi vlogami je predlog deželne vlade glede pokojnine Jakobu Noisterniku in Katarini Trap. — Kršč. soc. vprašujejo deželnega glavarja radi nabave železniških pragov po zvezni železnici. Izvoz železniških pragov iz naše države je prepovedan. To je izrabila zvezna železnica in dosegla znižanje cen. Poleg tega je v Jugoslaviji nakupila 400.000 pragov, ki pa so po kakovosti manj vredni od domačih. Takega lesa imamo doma dosti. Postopanje zvezne železnice škoduje našemu gospodarstvu, pospešuje brezposelnost in poslabšuje trgovinsko bilanco. Ko je treba kriti vsakoletni primanjkljaj zvezne železnice, tedaj so davkoplačevalci dobri, domača lesna industrija pa se prezira. Deželni glavar naj poseže vmes in poizkuša doseči, da se dovoli izvoz domačih železniških pragov in prepove uvoz tujih.

Sprememba deželne ustave.

Na zadnji seji deželnega zbora so vsenemci predlagali, da se spremeni deželna ustava. To pot se je vršilo prvo čitanje. Predlog zahteva sestavo deželne vlade po večinskem načelu, da se izogne kritiki opozicije, in znižanje deželnozbornih mandatov. Vsenemški govornik je vedel povedati, da je namen predloga ta, da se prepreči, da bi manjšina zadrževala večino pri delu za narod. Deželnemu zboru je treba dati njegov ugled nazaj. Ne gre, da bi si katera stranka prisvajala prednosti vladne in obenem opozicijske stranke. Število mandatorov pa je treba znižati, ker moramo štediti. — Soc. dem. govornik si predstavlja pod demokracijo nekaj drugega kakor vsenemci. Vsenemci so tisti, ki so spravili vlado in deželni zbor na slab glas. So poslanci, ki sodoločajo davke, na zborovanjih pa hujskajo proti davkom. Sedaj se hočejo socialnim demokratom odvzeti pravice, pa to je slabo povračilo za to, kar so storili v času plebiscita. — Landbund je mnenja, da je treba volitev vlade po proporciju zavreči. Ravno vsled tega več sklepov koroškega deželnega zbora ni bilo izvršenih. Drugače pa je za znižanje števila deželnih svetnikov in za stanovsko ustavo. — Kršč. soc.: Tozadevni predlog ni dosti jasen. Z zadevo se bavi sedaj ja državni zbor. Mi smo federalisti in kot takšni smo za to, da se da v smislu prave demokracije prebivalstvu možnost, da more biti v stiku s svojimi mandatarji. Ni sicer potrebnih 42 poslancev za delo v deželnem zboru, zakaj to delo bi zmoglo tudi 36, 30, 20 ali celo en sam poslanec, ali demokracijo bi v tem trenutku pokopali. Stiki med prebivalstvom in poslanci so pri nas težji nego na Dunaju in so poleg tega želje in zahteve koroških volilcev nujnejše. Kmet ne piše rad, rajši gre ure daleč, da se sestane s svojim poslancem. Deželni poslanec je napram volilcu zastopnik zakonodajstva, je pa tudi nasproti deželnemu zboru zastopnik svojih volilcev. Ali se more to doseči, če se zniža število mandatov? — Inž. Pichler: Vsenemci naj bi svoj predlog sami izdelali in ne obremenjevali s tem deželne vlade in odbora. Mnogo izrekov se je danes navedlo. Navajam besede dr. Steinwenderja, ki je večkrat izjavil, da bi bil položaj Koroške ki je boljše, če bi imeli bindišarski nemški nacionalci manj besede. Heimatschutz je zahteval, da se ta predlog vloži in predložil se je. Osemdeset odstotkov soc. dem. je padlo pri obrambnih bojih in sedaj se jih imenuje izdajalce

ljudstva. — Predlog je bil nato odkazan odboru.

Deželna zavarovalnica proti požarnim škodam.

Iz računskega zaključka je razvidno, da so se požari stopnjevali za 30 odstotkov, dohodki od premij za 50 (1,362.100 S), požarne škode za 150 (1,279.712 S) odstotkov. Pri enem požaru se je dalo dokazati, da je bil ogenj podtaknjen, sumi se v 82 slučajih, malomarnost je vzrok v 10, neprevidnost v 59, otroci v 16, neznan vzrok v 67, da je gorelo pri sosedu v 36, strela v 36, slabo stanje poslopij v 38 slučajih. Škoda se je izplačala v 406 slučajih in v 18 slučajih ne. Pribitek 96.257,65 S se prenese v varstveni sklad. — Zastopniki zavarovalnice naj ljudi poučijo, da zavarovanja preko vrednosti nimajo smisla, ker se v slučaju nesreče izplača samo dejanska vrednost, zavarovanec pa po nepotrebnem plačuje visoko premijo. Prebivalstvo trpi vsled tega škodo. Tozadevni predlog finančnega odbora je bil sprejet. — Splošnosti škoduje tudi zavarovanje pod ceno. Kmetje delajo to, ker pač ne morejo plačevati previsokih premij.

Vспенjača na Kanzel.

Inž. Pichler poroča o prvem bilančnem letu tega podjetja. Koroška mora pospeševati tudi tujski promet pozimi. Prvo leto je dalo 113.000 šilingov vseh dohodkov, ki se porabijo za odplačilo dolgov. S tem se zviša notranja vrednost delnic. Domačinov se vozi samo 20 odstotkov in znižanje voznine ni na mestu, ker tujec ne gleda na 50 g. Za vspenjačo je posodila dežela 510.000 S, dve tamošnji občini pa 90.000 S. Že zdaj se da trditi, da bo prinašala vspenjača deželi dobiček. Najhujše breme v naši državi je obrestna mera. Za obresti plačujemo v Avstriji več nego znašajo zvezni, deželni in občinski davki skupaj. — Za zimo se prodaja po 10 vozovnic skupaj za 30 S in je vseeno, ali se pelje ena oseba 10krat ali 10 oseb enkrat.

Dežela prevzame jamstvo za posojilo Gornjekoroške mlekarke zadruge v Beljaku v znesku 100.000 S in za 1% obresti.

(Konec sledi.)

Sestanek gorjanskih kmetov.

(Konec.)

Splošna ureditev upravnih razmer.

Naj se izpopolnijo agrarne oblasti in naj se prenaredi agrarno pravo tako, da bo kmetijske stvari sodil ograrni senat. Naj se varujejo agrarne skupnosti. Zemljišča naj se brezplačno zložijo, regulirajo, delijo, naj se varuje kmečka pravica do lesa, pašnika in nastilje. Takoj se naj vzame v roke kmečko naseljevanje, da ostanejo doma otroci in delavci.

Ljudska šola naj se preuredi za kmeta; na kmetih naj se nastavlja sposobni učitelji, ki bi širili kmečko kulturo. Naj se vpostavlja zimske kmetijske šole in prirejajo posebni tečaji. Kmečke hčere naj se izobrazujejo z gospodinjskimi tečaji in kurzi za kmetice. Za gorjansko gospodarstvo naj se izobrazijo zmožnih učnih moči. Naj se napravi postaven sklad, ki naj brani opuščanje gorjanskih kmetij, ki naj pomaga naseljevati nove gospodarje, ki naj podpira kmeta pri vremenskih neizodah. Naj se pospešuje zagradba hudournikov in izpopolni varstvo planin. Za uvoz živine naj se

uveljavijo kar najstrožje živinozdravniške določbe. Naj oblasti pripoznavajo račune o izplačljivosti gorjanskih gospodarstev, ali jih vsaj naj proučavajo. Naj se podpira zadružništvo, s katerim si naj gospodarji sami pomagajo. Zadružno prodajanje in nakupovanje naj se pospešuje z državnimi podporami.

Pomagati treba gorjanskim gospodarjem, da se gospodarstvo opremi s potrebnimi stroji. Gospodarjem je treba pouka s knjigami in ustmenega na posestvu samem. Treba omejiti drago živinorejo v dolmi, kjer ni pašnikov, treba urediti kmečko gospodarstvo v gozdu in poskrbeti, da se bo les prodajal zadružnim potom. Treba je uvesti carino na uvoz oglja in mehkih desk. Potem bi bilo treba pospeševati tujski promet, pospeševati zdravje in prehrano gorjanskega ljudstva. Treba tudi, da se vzdrži domača obrt, kolikor se je še najde.

Te zahteve so se izročile predsednikom kmetijskih glavnih korporacij.

Skrb za kmetijstvo.

Javnost se zaveda pomena našega kmetijstva tembolj, ker se je produkcija v minulih 10 letih lepo dvignila, da je upanje, da avstrijski kmet kmalu z vsem oskrbi delavca. Obenem pa se javnost ne more ubraniti skrbi, ko je to kmetijstvo izpostavljeno divji konkurenci inozemstva in se je v minulih letih vse premalo skrbelo za potrebno varstvo.

Ko se je v finančnem odseku govorilo o državnem proračunu, je razgovor o položaju kmetijstva zbuval splošno pozornost. Tudi nas mora zanimati, kar se je tam povedalo. Naglašalo se je:

Skrb za kmečki gozd.

„Posebno bo treba, da država pazi na kmečki gozd. In želeli bi bilo, da država daje kmetom gozdne rastline naravnost brezplačno.“

Ko kmet pasivno gospodari, mora končno v gozd in sekati več nego bi se smelo. V tem položaju je treba, da se takoj pogozdi, kar se je izsekalo. In ker davkarija pri vsakem izkoriščanju gozda takoj najde v davku svoj dobiček, je zahteva upravičena, naj država skrbi za pogozdovanje sadik in naj se dobijo brezplačno.

Nova razdelitev polja.

„Agrarnim oblastim naj se naroči, da pospešujejo novo ureditev — Zusammenlegung — kemasacijo.“

Odbelovanje je pogosto silno ovirano s tem, da so polja tako raztrešena. Treba bi bilo v mnogih slučajih vse na novo deliti, da se posestva zaokrožijo.

Posebni pridelki.

„Avstrija skoro ves hmelj, ki ga pivovarne potrebujejo, dobiva iz inozemstva; 15.000 meterskih stotov hmelja se kupi, doma se ga pridelalo samo 500 meterskih stotov. Pred 40 leti se je na Zgornjem Avstrijskem pridelalo 14.000 meterskih stotov, skoraj vse, kar potrebujemo. Treba bo, da se nasadi vzornih hmeljišč, da se gospodarjem da za začetek brezobrestnih posojil in se pivovarjam naroči, da se poslužujejo domačega hmelja.“

Država je seve siromak, in kar se more doma pridelati, se ne sme kupovati, vsaj je na drugih straneh naša trgovska bilanca že preveč pasivna. Sicer bi seve bilo pametneje, ko bi se napravil dogovor s sosedno državo, ki hmelj prideluje v velikih množinah, da naj zamenjamo: oni nam hmelj, mi pa njim stroje ali kar se pač pri nas izdeluje.

Pridelovanje lanu.

„Pridelovanje lanu se je v Avstriji tako dvignilo in kakovost tako zboljšala, da domače tovarne izdelujejo že skoro samo še domače blago.“

Seveda se platna veliko uvaža iz Češke, in pridelek domačih tovarn ni prevelik. Tu bi bilo treba varovati domačo industrijo, da zamore tekmovati s tujo.

Krompir.

„Kar se tiče krompirja, ni res da bi bili obširni kraji v Avstriji okuženi. Nedavno je hodil laški strokovnjak po Avstriji. Šel je iz ene kleti v drugo in se prepričal, da je naš krompir zelo zdrav in da proti izvozu ni nobenega razloga. V nekaterih krajih je treba pritiskati na žganjarne, da bodo kuhale domači krompir. Poč, ki jo hodi kmetijski pridelek od producenta do konzumenta, je predolga in predraga ter se mora skrajšati z zadrugami.“

Rastoča produkcija.

Pozdravljati je, da je mogla država podpre, ki so namenjene za pospeševanje kmetijstva, izdatno zvišati. Avstrijsko kmetijstvo se je v minulih letih že zelo dvignilo, Rži, ovsu, krompirju in mleku pridelamo že toliko, kolikor ga potrebujemo, pšenice, sladkorja in mesa vsaj že 60%. Pšenice, sladkorja in mesa pa bomo lahko tudi več pridelali, če se kmeta varuje pred nasilno zunanjo konkurenco.

Gospodarska kriza.

Položaj kmeta je danes silno žalosten. Od leta 1926 ne pridemo več iz krize. Število dražb se je podvojilo, žitne cene so silno padle. Ako se tu ne pomaga, bo poljanec moral pustiti pridelovanje žita, redil bo živino ter prideloval mleko. Država mora takoj poskrbeti, da se uredi carina in pomore z zadrugami žitni trgovini.

Žganjarne.

Ko se zdaj prideluje več krompirja, naj se žganjarnam dovoli večja množina špirta, da se porabi več krompirja.

Mlekarnje.

Mlekarnam naj se dajo posojila z nizkimi obrestmi.

Kmetijska izobrazba.

Leta 1929 se je otvorila v mestu Hubertendorf kmetijska visoka šola za kmečke sinove in je upati, da ta šola postane središče praktične kmečke izobrazbe. Na Nižjem Avstrijskem priredi kmečka zbornica letos 160 zimskih tečajev, in sicer 90 za dekleta, 70 za fante. Za kmetijsko izobrazbo se je vpostavilo v državni proračun za l. 1930 94.000 S več nego lani.

Sadjereja.

Ker je zima sadju hudo škodila, se zahteva od vlade, da se znesek 140.000 S, ki je vpostavljen za sadjerejo, zviša; potem se pričakuje, da se bodo davkarje ozirale na nastalo škodo.

(Konec sledi.)

Svoj narod zatajiti je greh!

Kdor svoj narod zataji, greši zoper 4., 5. in 8. božjo zapoved!

PODLISTEK

Kovač Franc:

Zadnji čarovniški proces na Važenbergu.

(Nadaljevanje.)

Gromko je odmeval v zimskem jutru lovski rog, ki je naznanjal pričetek lova. Z glasnim vriščem so drveli kmetje čez drn in strn, spremljani od lajajočih psov, gazeč globoki sneg in priganjali zverino lovcem na strel. Krog gonjačev se je vedno bolj zoževal in kmalu so začele pokati puške. Lovci so imeli danes srečen dan. Celu gospod vicedom je imel izredno srečo, da je nekaj ustrelil. Sicer so si lovci skrivaj splošno šepetali, da je slab lovec, pa danes so ga postavili na najboljšo ugodno mesto v ozko sotesko, da takorekoč ni mogel zgrešiti cilja. Streljal je pa tudi toliko, da mu je sluga komaj sproti nabijal puško.

Lov se je po programu končal ob štirih popoldne. Zbrali so se lovci pri Podgori ob križpotju, ko je zahajajoče solnce obsevalo ozko dolinico. Upehani so prihajali gonjači od vseh strani, raztrgani od grmovja, rudeči v obraz in vsi potni. Na ramah so nosili ustreljeno divjačino in jo polagali tja pod smreko. Hlapci so že prej odkidali sneg in zanetili velik ogenj, okrog katerega so posedli gospodje ter se krepčali z jedili in pijačo, kar je z vozom pripeljal važenberški veliki hlapec Hanej. Vse-

POLITIČNI PREGLED

Ustavna reforma. Dne 24. novembra je zboroval na Dunaju zbor delegatov soc. dem. stranke. O ustavni reformi je poročal posl. Danneberg. Zbor je pooblastil soc. dem. poslance, da glasujejo za predloženo ustavno reformo le, ako bo v glavnih obrisih odgovarjala ustavnim načelom, kakor jih je zagovarjal Danneberg. Drugi sprejeti predlog pravi, da mora ostati položaj Dunaja popolnoma enak položaju ostalih pokrajin. Dosedaj so se stranke sporazumele v tem, da voli zveznega predsednika vse narod. Dalje določa reforma pravico zveznega predsednika, da skliče in razpusti parlament po pristanku glavnega odbora. Predvideva zvišanje starosti za aktivno volilno pravico na 21 let, določa dve parlamentarni zasedanji na leto, od katerih traja zimsko zasedanje 4 mesece, da se skliče parlament na željo tretjine poslancev tudi izven zasedanja, med zasedanjem pa po potrebi tudi na željo četrtnine poslancev. Predvidevajo se cenzurni predpisi za mladino, ustavno sodišče se depolitizira in policija dobi izredno pravico za izdajanje zasilnih naredb. Občine z več kot 20.000 prebivalci pridejo pod kontrolo računskega dvora. Kancler Schober se dalje pogaja z vsemi strankami. Ko se je pričakovalo, da bo dosežen sporazum že koncem preteklega tedna, so se pogajanja zavlekla, ker so soc. dem. vezani na sklepe zadnjega zbora, meščanske stranke pa tudi nočejo popustiti. Razprave se sučejo sedaj okrog položaja Dunaja, ljudskega glasovanja in dunajskega šolstva. Zadnje vprašanje bo najbrž preloženo na poznejši čas. Položaj se je v preteklem tednu že tako zostril, da je kancler Schober zagrozil z ostavko. Meščanske stranke so mu nato izrekle zaupnico. — Kar se tiče volilne reforme, je znani predlog kršč. soc. stranka odklonila in sklenila, da je treba prešturirati volilne rede drugih držav. — Ko bo ustavna reforma sprejeta, se poda kancler Schober na potovanje in lov za investicijskim posojilom.

Georges Clemenceau †. Eden največjih francoskih državnikov, „tiger“ imenovan, je 24. novembra umrl na svojem posestvu v Mouilleronu. Umrl je, kakor je živel kot neustrašen borec. Rojen je bil l. 1841. Že med študijami je moral zbežati v Ameriko, odkoder se je vrnil 1870 leta. Nemcem ni mogel trpeti, ker so l. 1871 odvzeli Franciji Alzacijo-Loreno in diktirali visoko vojno odškodnino. Med vojno je postal ministrski predsednik ter se je z vsemi silami boril proti vojaškemu nasilju osrednjih držav. Clemenceau je stal z nezumljivo odločnostjo v najbolj kritičnih trenutkih svetovne vojne na stališču, da je treba vztrajati v boju do končne zmage, in je z železno doslednostjo odklanjal vsak poizkus za zaklju-

ga je bilo dovolj na razpolago: svinjska krača, gnjat, klobase, pražene ribe, okusna pogača, sodec žitarca in mogočne čutare žganja. Posedli so okrog plapolajočega ognja in izvrstno jim je teknilo po končanem lovu. Polagoma se jim je razvezal jezik, začeli so si pripovedovati današnje lovske doživljaje in prešeren smeh je odmeval od gozdnatega Brankovca in strme Škofliice.

Tudi kmetje so nekoliko stran od gospode pod starim dobom ukresali ogenj in použili zadnje ostanke s seboj prinesene južine ter izpraznili čutare do zadnje kapljice. Poleg tega so se poželjivo ozirali tja na stran, kdaj da neha gospoda jesti. Vabljev duh gosposkih jedi jih je ščegetal v nos. Bila je namreč stara navada, da to, kar gospodi preostane, použijejo gonjači.

Slednjič vendar gospodje vstanejo, da se nekoliko izprehodijo in dva hlapca prineseta veliko košaro, polno mesa in pogače, kar je gospodi ostalo. Tudi sodec še ni bil čisto prazen in v čutarah je bilo še precej žganja. Hlastno so zajemali gonjači po jedilih in polnili kupice. Celodnevno letanje jih je utrudilo in izgledovalo. Izraz zadovoljnosti je legel na njihove obraze. In gospod Sigmund je že zjutraj v kuhinji ukazal oskrbnici, naj pripravi vsakega nekaj več.

Naložili so vso divjačino na dva vozova in se o mraku vrnili na Važenberg, kjer je lovec že čakala sijajna večerja. Dolgo v noč so še peli in pili gospodje in razsvetljena okna so naznanjala, da se gospoda zabava na Važenbergu.

čitev predčasnega miru. On je bil tisti, ki je diktiral Nemcem verzajski mir. S tem je dosegel cilj svojega življenja in se umaknil v zasebno življenje. Francija žaluje za svojim velikim državnikom. V znak žalovanja so bile na vseh državnih poslopih izobešene žalne zastave. Francoski parlament in senat sta imela žalno sejo. Pogreb se je vršil 26. novembra. Na njegovo izrecno željo ni bil pri pogrebu navzoč noben duhovnik, kakor sploh pokojnik ni hotel, da bi se nad njegovim truplom izvršili kakršnikoli cerkveni obredi. V času pogreba so v vseh večjih mestih izkazali velikemu pokojniku zadnjo čast s topovskimi streli. Nad grobom, ki nima običajne gomile, marveč je popolnoma izravnan z zemljo, je bil postavljen enostaven štirioglat kamen, na katerem ni nobenega napisu, niti njegovega imena. Pokojnikov šofer je izkopal jamo, v katero so nato položili krsto tako, na stoji pokonci. „Tudi v smrti hočem stati pokonci,“ je zapisal v svoji oporoki.

Belgijska vlada je odstopila. Vrglo jo je flamsko vprašanje. V Belgiji govori del prebivalstva francoski, del pa flamski jezik. Flamsko gibanje se upira v prvi vrsti na kmečki in delavski sloj, ki ga podpira duhovščina. Med vojno je podpirala flamsko gibanje Nemčija, ki je hotela pripraviti notranje razsulo Belgije. Flamci so ustanovili nekak Narodni svet pod pokroviteljstvom Nemčije, ki si je hotela, če bi v vojni zmagala, ta del osvojiti. Po vojni je Belgija flamske voditelje obsodila in pozaprla. S tem pa flamskega gibanja ni bilo konec, ker v praksi niso uživali jezikovne enakopravnosti. Vendar je vlada za vlado popuščala flamskim zahtevam. Ne le v civilno upravo, marveč tudi v vojsko se je uvedla flamščina kot ravnopraven jezik. Hoteli so celo vpeljati dvojezičnost na celi črti. Poslej bi moral vsakdo, kdor bi hotel imeti važnejšo javno službo, znati oba jezika. Temu pa so se uprli Valonci, ki flamščine ne obvladajo. Flamci so izvojevali flamščino za ljudske šole, sedaj pa zahtevajo, da se poflami zaenkrat vsaj visoka šola v Gandu. Zahtevam Flamcev so se uprli liberalci, ki so na vladi. Prva naloga nove vlade bo, da reši flamsko vprašanje, kar bo predpogoj mirnega medsebojnega sožitja obeh narodov. Bržkone bodo dobili Flamci avtonomijo.

Rusko-kitajska vojna. Sovjetska armada ni le pregnala kitajskih čet z ruskega ozemlja, marveč jih je celo zasledovala pri Turjem rogu na kitajsko ozemlje in tamkaj razorožila preko 8000 kitajskih vojakov in tri častnike ter zaplenila 10.000 pušk, večje število topov in znatne količine streliva. Zaradi neprestanega prodiranja ruskih čet se je umaknil kitajski glavni stan iz Hajlarja v Bučat in namerava braniti Mandžurijo na gorovju Čingan. Podobno je, da bodo nadaljevali Rusi započeto akcijo kar najodločneje in da Kitajci ne bodo mogli uspešno ustavljati ruskega napada tudi ne v novo za-

Šele ob jutranji zarji so oddrsele prve sani iz grada, peljajoč lovce proti domu.

IV.

Istega dne so sedeli okrog poldne v Poldtejevi gostilni v Gospo sveti Peter Enci iz Rakol. podložnik Važenberškega gradu, nadalje kmetje Peter Kucher, Valentin Dreier in Pavel Lušin iz Škofjega dvora. Pripeljali so oves za konje tamošnjega vojaškega oddelka, nastanjenega na Tancenbergu. Ker so napravili dobro kupčijo, so obsedali v gostilni in si privoščili vina. Bokal za bokalom je romal na mizo in možem se ni nič kaj mudilo domov. Ko so se jim razvezali jeziki, so se pogovarjali o vsem mogočem, o vojski, kupčiji z žitom, ugibali kakšna neki bo prihodnje leto letina, o nevihtah in toči in nehote je nanesla govorica na čarovnice, ki menda znajo delati točo.

Pri sosedni mizi je sedel ob topli peči oskrbnik gosposvetskega gospostva, gledal skozi okno in poslušal, kaj se kmetje pogovarjajo. Že nekoliko dobre volje je vprašal v šali Lušin:

„Ti, Enci, ali ti veruješ v čarovnice?“

„Saj sem jih sam videl, kako so nad Hudi kraj vsipale točo in jezdile po zraku med bliskom in gromom na metlah, vilah in grabljah,“ odgovori v šali Enci.

„Pa menda znaš tudi ti coprati; saj si lani leto, ko si mi pripeljal žito, razgrnil jopič čez vreče in žito na ta način začaral, da je slabo obrodilo.“

(Dalje sledi.)

vzetih postojankah. Rusi nameravajo zavzeti Harbin, kjer so Kitajci proglasili obsedno stanje. Vsled ruske nevarnosti je bila končana državljanska vojna in vlada je pozvala vse kitajske stranke k složnemu sodelovanju proti ruski nevarnosti. — Kitajska vlada je poslala Društvu narodov brzojavko, v kateri pravi: Čeprav je Kitajska v neprestani defenzivi, so vendar sovjetske čete opetovano napadle kitajske linije, dasi še ni bila napovedana vojna. Ruske čete so zavzele več kitajskih mest in hudo poškodovale nedolžne kitajske državljane. Vlada zahteva v tej brzojavki ukrepe proti ruskemu nasilju. — Japonska vlada z največjo pozornostjo motri položaj v Mandžuriji in čaka samo na to, da zasede železnico Čangšang, kamor je investirala mnogo japonskega kapitala. Razvoj dogodkov ob rusko-kitajski meji je tedaj dosti kritičen.

DOMAČE NOVICE

Deželni hipotekarni zavod in njega ravnatelj. Že nekaj časa je od tega, odkar se je izvedelo, da pri vodstvu hipotekarne banke ni vse v redu. Poročali smo že, da sta ravnatelj Pičnik (Pietschnig) in Cyvin bila upokojena s 70 odstotno plačo in da sta morala nekaj denarja vrniti. Zadevo je 27. novembra zaključilo predsedniško sodišče, ki je obsodilo Pičnika na 10 in dr. Cyvina na 8 mesecev zapora. Obtožnica pravi, da se je hipotekarna banka ustanovila 1896 leta in da je po vojni skoro čisto propadla, ker je izgubil denar svojo vrednost. Reklo se je tedaj, naj si zavod iz zagače pomaga sam. Vodstvo in uradniki so vzeli zadevo temeljito v roke in zavod zopet spravili na noge. Za nadure pa sta ravnatelj izplačevala uradništvu in sebi brez privoljenja varstvenega odbora izredno visoke vsote, ki so dosegale mesečne plače. Ustanovljen je bil poseben „črni sklad“, iz katerega se je v teku treh let izplačalo 326.012 S 9 g. Izdatki so se napačno beležili brez blagajniških prilog. Pičnik in Cyvin sta imela po 1470 S mesečne plače in sta si z izplačili iz „črnega sklada“ zvišala plačo za enkrat tako visoko. Obtožnica sta se zagovarjala, da so se dale s tem, ko se je reklo, naj si zavod pomaga sam, vodstvu zavoda večje pravice, da sta delala tudi ob nedeljah, da nista imela dopusta in tudi drugače delala nadure. Vsi uradniki so si ta plačila zaslužili in se pri tem ne gre za kaznivo dejanje, temveč za neko samosilnost. Priče so izpovedale, da ravnatelj nista imela pravice izplačevati nagrad, ker takega dovoljenja varstveni svet ni dal, in da so se izplačila napačno beležila in brez prilog. Pičnik ima v Porečah vilo „Seefels“, ki jo je kupil za 46.520 S in kupnino takoj plačal v gotovini. Na podlagi tega je sodišče izreklo obsodbo. — Vsekakor je delovanje ravnateljev obsoditi, ker so podraževali kredite. Deželni hipotekarni zavod vsled tega sicer ni utrpel škode in je dobro založen, vendar bi mu prišel tudi ta denar prav in bi se dala obrestna mera znižati že prej.

Meža ob Dravi. Vsak teden težko pričakujemo zadnji dan v tednu, ki nam prinaša „Koroškega Slovenca“. V majhni obliki sicer, kratko in zgoščeno, a pove nam dosti, govori o življenju in nehanju slovenske manjšine in o navdušenosti slovenske mladine. Veliko življenskih sil je še v njej, zalagana po tradiciji in naravnih pravic do samolastnega življenja. Da ima tudi Slovenec v državi z republikansko ustavo pravico do svojega maternega jezika in svojih ustanov, za katere pa se je treba stalno krčevito boriti, prešinja slovensko mladino. Sedaj vidimo, kako ste trdni možje jekleni, kadar je treba braniti vero in narodnost svojo. Koroška mladina, fantje in dekleta iz Podjune, Roža in Zile, vsi imate isti cilj, hraniti in braniti, kar so vam priborili vaši očetje. Kako lepo se govori in piše o čednostih vaših mamic, o poštenosti in neustrašenosti vaših očetov. Upamo, da se bo isto lahko reklo tudi o vas! S tolažbo in ponosom se oziramo na vas, ko v poučnih igrah, krasnih pesmih proslavljate drago domačo zemljo, dragi naš dom.

Brdo pri Šmohoru. (Razno.) Delo pri oglabljanju Zile gre počasi naprej in bo trajalo še 12 let. Stalo bo kakih 200 milijard kron ali 20 milijonov S. Razen tega pa stane tudi še več človeških življenj, predno bo končano. — Dne 27. novembra ob treh pop. se je pripetila v kamenolomu pri Mostah velika nesreča. Pri razstreljevanju skalovja niso zapazili, da

se en strel ni sprožil. Ko so odstranjevali material, je udaril Andrej Wiegele iz Kostinje vasi s kladivom na kapico skritega strela, in ta se je še-le sedaj vnel. Ubogi Andrej je bil grozno poškodovan, pa je živel nezavesten še 12 ur in je v bolnici v Beljaku izdihnil. Prejel je kmalu po nesreči sv. poslednje olje, g. dr. Rössler iz Šmohora pa mu je na glavi zakril z vato največje rane in odpeljali so ga s tovornim avtom v Beljak, da bi starši ne imeli tako strašnega pogleda. Na svoj god ima svoj žalosten pogreb doma. Drugi poškodovanec je neki oženjeni mož iz Gorič. Ima na glavi in obeh rokah težke rane, vendar je, kakor je zahteval zdravnik, izven smrtne nevarnosti. Še dva delavca sta bila lahko ranjena. — Nesreča malokdaj počiva, in smrt nič ne izbira. Na to vsakdanjo resnico so nas spominjali oč. gg. misijonarji Sečnik in Demšar pri obnovitvi sv. misijona prvi teden novembra spet pri svojih krasnih, pretresujočih pridigah in stanovskih naukah. Zelo pridno so ljudje kljub skrajno slabemu vremenu in še slabšim potom hodili zjutraj in zvečer v temi daleč v cerkev in poslušali večno lepe nauke. Sv. obhajil je bilo pri številu 900 duš med sv. misijonom nad 1100 in še v teku prvih dni kakih sto. Sv. spoved je opravilo 485 oseb. Gospod P. Sečnik se je potrudil tudi v bolj oddaljene Pazrije in tam pridigal in spovedoval še dva dni. Obema gospodoma misijonarjema se tem potom najpristneje zahvaljujemo za njih trud in delo in jim ključemo: Na svidenje, kmalu spet! Da bi le še zaostali župljani prišli tudi kmalu k spoznanju, da je pač vendar še najvarnejše in najboljše živeti po navkih sv. Cerkve in da je nemogoče služiti dvema gospodoma!

Steckenpferd-Lilienmilchseife:

Skriven vonj, snežnata pena in neprekosljiva milota so znaki tega idealnega mila za gojitev polti. 54

Št. Janž v Rožu. (Razno.) Od zadnjega požara, ki je uničil toliko poslopij, smo se zopet opomogli in do malega vse pozidali. Nova poslopja so zelo lična in proti požaru boljše zavarovana, ker so krita z opeko, ki so jo posestniki povečini napravili sami iz cementa. Opeka je zelo močna ter se je delo izplačalo, gotovo pa je težja od druge, da mora biti strop močnejši. P. d. Ukenčar je moral pozidati popolnoma novo gospodarsko poslopje, ker je staro razpadlo. Nastala je tudi nova vila, zelo lepo izgotovljena, ki bo krasila Št. Janž. Postavil jo je tesarski mojster Hornbek. Čg. dr. Blüml je sezidal krasen dom, v katerem se bodo vršile duhovne vaje. — Tudi požarno brambo smo prekrstili v Freiwillige Feuerwehr. Ta dobi 15. decembra motorno brizgalo, ki bo stalo 6000 S.

Celovec. (Razno.) V Predlju pri Zrelcu je nastal v noči na 25. novembra pretep med gostilniškimi gosti in cigani. Trije gostje so bili ranjeni z noži in prepeljani v celovško bolnico, več drugih pa je ostalo v domači oskrbi. — Msgr. Držanič, bivši župnik na Suhi, si je sezidal v Pliberku enodružinsko hišo. — Dne 23. novembra so našli na Koroškem 4113 podpirlanih brezposelnih. — Na zvezni in realni gimnaziji v Celovcu obstoja podporno društvo, ki zelo blagodejno deluje v pomoč ubožnim dijakom. Članov in podpornikov ima 790, ki so darovali in nabrali preko 8000 S. Denar se je porabil za nakup knjig in oblek in za prehrano: 400 novih šolskih knjig se je dokupilo, izdalo 1500 znamk za obede v ljudski kuhinji in 16 dijakov je dobilo nove čevlje. Skupno je podporno društvo izposodilo 3300 knjig 637 dijakom. — Celovško gimnazijo zapusti vsako leto okrog 60 dijakov, novih pa vstopi po 150. Zato je treba tri nove razrede. Celovec ima največjo gimnazijo v Avstriji; poseča jo preko 900 dijakov v 27 razredih. 6 razredov letos na gimnaziji ni dobilo primerne prostora. To so nevdružne razmere.

Bistrica v Rožu. (Poroka.) Dne 23. nov. se je poročila navdušena govornica na materskih dnevih in drugih slavnostih p. d. Munihovala Pepca z Lipanom Partlom, bodočim gospodarjem Kosmovega posestva na Mačah in delavnim sveškim društvenim tajnikom. Bilo srečno!

Sveče. Ani se ženijo, ani ves hodijo, ani pa se v Kanado spravljajo. Včasih je fletno bilo,

zdaj pa ni več tako, ker ljudje preveč politizirajo. — V zadnjem času se je tukaj poročilo prav lepo število parčkov. Med njimi Kosmov Lipej na Mačah z Munihovalo Pepco iz Bistrice v Rožu. Mladi Jošt v Svečah, Maks Dobajnikar, pa je šel po Lakšeto Reziko v Št. Ožbolt. Obilo sreče!

Bajtiše. (Poroka.) Že dolgo je vleklo Ovcarjevo Uršijo v Sele, v pondeljek 18. nov. pa ji je podal njen ženin Ivan Kelih, pd. Zvrhni Mlečnik v bajtiški cerkvi roko in jo nato odpeljal kot svojo ženo na dom. Bog daj novoporočencema obilo sreče!

Apache. (Smrt.) Iz drugih krajev poročate v listu o smrti zaslužnih mož in plemenitih mater, Apache pa žalujejo ob grobu mladeniča, ki je bil veselje, nada in dika vse fare. Jernej Jagovc, 18letni dijak 5. gimnazijskega razreda in gojenec Marijanišča, je nepričakovano umrl v pondeljek 25. nov. v Celovcu. Prestal je operacijo na slepiču, hujše operacije zaradi žolčnih kamenčkov in želodčnih tvorov pa njegovo oslabiljeno srce ni več preneslo. Bil je eden najmarljivejših dijakov in v počitnicah zgleden vzor, mladenič. Ker pa je bil Bogu ljub, ga je ta hitel vzeti k sebi. Truplo so v sredo prepeljali iz Celovca v Apache, v četrtek navrh pa se je ob pogrebu prišla posloviti od njega cela župnija in mnogi drugi. Iz Celovca so se udeležili pogreba vodstvo Marijanišča, vsi sošolci z dvema profesorjema, nadalje sosednji župniki gališki, šmarješki in selski in bogoslovec Koglek. Ob grobu so se poslovili od njega domači župnik, profesor Capelari in ravnatelj Marijanišča dr. Brunner, šmarješki pevci pa so mu zapeli žalostinko. Naj bi dobri Nužej iz nebes pastiroval med svojimi rojaki, ker mu ni bilo usojeno med njimi delovati kot duhovnik!

DRUŠTVENI VESTNIK

Naši tamburaši.

Do danes smo govorili predvsem o pesmi in pevcih, o pevskih prireditvah in turnejah; zato se nam zdi, kot da bi nekoga prezrli, ki vrši istotako veliko požrtvovalno nalogo z melodijo: naše tamburaše. Delni vzrok je ta, da se izmed nas marsikdo kmalu čuti pevca, dočim jih je veliko manj, ki bi bili doma v svetu tamburic in njihove umetnosti. Pri tem ne dajemo prednosti ne prvim in ne drugim, vsi so potrebni in vršijo veliko nalogo. Naše današnje besede so namenjene zato predvsem tamburašem-sekundašem in primašem.

Kdo je prvi zaigral pri nas na Koroškem tamburico? Ta lepi instrument je doma na jugu nekje ob morju Adrijskem, čudno pa je obenem to, da naše koroške pesmi na njem donijo ubrano in prav domače. Danes bi jih sploh že težko pogrešali, tamburice in tamburaše, na sestankih in igrah. Če pa se je z njimi dosedaj ravnalo bolj kot s pastorki in mačeho, se jim je godila krivica. Tega naši biserničarji in kontrastičarji, bračisti in bugarijaši, berdisti in čelisti niso zaslužili in jim torej dajmo vsi besedo, ki jim gre!

Štalarjev Franc, ta naša izredna celovška korenina, nam je nekoč imenoval za najboljši zbor onega v Zahomcu; slutimo, da je v tej trditvi majhen kos njegovega lokalpatriotizma, ker mu je v sporedu pesmi zahomškega zbora najbolj ugajal oni pristrčni in znameniti komad: Zahomčani smo „kujnc'lni“. Sedaj se menda pripravljajo za nastop o priliki neke nove igre, katero bo tamošnje društvo prvič uprizorilo na Koroškem. Isti tamburaški odsek se je postavil o priliki študentovskega zborovanja v Zmoticah skupno z brnškim. Pevsko in tamburaško društvo „Dobrač“ na Brnci ima slavno zgodovino; s tem bi izrazili našo željo, da bi ji bila sedanost enaka. Upamo, da bomo imeli prav kmalu priložnost, da pokažejo, da so pod novim dirigentom vredni nasledniki mogočnega zbora pod vodstvom g. Miklaviča. Sedaj nam pa povejte, zakaj ne dajo nobenega glasu tamburice fantov v Ločah! Instrumenti so tam, strune še napete, njihov vodja pripravljen za novo vajo, partiture na razpolago. Kaj jih vendar moti, da ne najdejo pravega veselja? Nekdo nam je pošepetal, da se pod Jepo preradi ženijo. Kaj je na tem resnice, ha? Končno so po dolgem odmoru zopet sklicali svojo vajo tamburaši Slogaši v Podravljah. Katero pesem nam kej bodo prvo zaigrali? Kar povejte, ali pišite! Šentjakobčani pa so pozabili — ne to-

liko po svoji krivdi kot po nesrečnem naključju — celo že ono: Olte, geh, zieh' mir die Schuh' aus! Če pa se zopet postavite, vam odkrito-srčno čestitamo. Čvrsti berdist v Št. Janžu se je, hvala Bogu, zadnjič zaklel, da mora iti in medtem, ko društveni tajnik sklicuje samo in same seje, bodo igrali tamburaši korajžno naprej. In vi v Podljubelju! Naj strune ne zarjavijo, ker potem rade počijo in treba bi bilo novih! V podjunskem Št. Vidu rabijo samo še „d“ struno za brečo in spet bodo na konju. Morda nam zanje kateri cenjenih čitalcev pošlje kak prispevek, ker darovi v to svrhu se hvaležno sprejemajo. H koncu bi še hoteli vedeti, li šmihelskim mamicam in očetom bolj u-gajajo tamburaši ali „Blechmuzika“, ki jo naš urednik smelo imenuje godbo na pihala. Hoteli bi v Celovcu samo eno, da ne bi nastala konkurenca, ki nikakor ne bi bila umestna.

Kaj, če bi nastopili nekoč po vzorcu naše pevske prireditve tudi vsi tamburaši v enem zboru in v eni pesmi? To bi moral biti odmev, da bi se drugič podrl Dobrač, da bi morala Jopa odpreti svoj zlati zaklad in da bi se vendarle vzbudila v Peci naša „žvahta“. No, čemo poizkusiti, zaenkrat pa se vadite, dobro vadite!

Dobrla vas. Otvoritveni sestanek našega izobraževalnega društva se vrši v nedeljo dne 15. decembra po blagoslovu. Na sporedu imamo deklamacije, govor, petje in predavanje s skioptičnimi slikami. Ker namerava odbor ob enem predložiti svoj letošnji program, bi želeli, da se tega sestanka udeležijo korporativno vsi člani in članice.

Kotmara vas. (Prireditiv.) V nedeljo dne 24. novembra zvečer smo uprizorili igro „Naša kri“. Kljub slabemu vremenu je bila dvorana napolnjena do zadnjega kotička. Posetil nas je celo tajnik radiškega društva in nam prinesel pozdrave tamošnjih članov. Hvala mu za to! Mnenja smo, da bi se imeli udeleževati naših prireditev tudi naši dobri sotrudniki. — Svoj prvi Miklavžev večer priredi društvo 8. t. m. ob 6. zvečer pri Ilcu v Gorjah. Spored bo naslednji: Pozdrav, govor, nastop pevskega zbora, deklamacija, igra „Kmet in avtomat“, kuplet „Župan“, nastop Miklavža in razdelitev daril. Darila naj se oddajo Miklavžu eno uro pred prireditvijo. Za šolarje je vstop prost.

Žitara vas. (Društveno gibanje.) Naš prosvetni minister in pisatelj društvenih člankov v našem listu je klical parkrat tudi že naše izobraževalno društvo k telefonu in zahteval „raport“. Zato danes par vrstic. Ker je v poletnem času težko dobiti ljudi na sestanke, smo se lotili knjižnice. Na novo smo pustili vezat 30 knjig, nekaj smo dokupili novih in nekaj nam jih je preskrbela Zveza, da se je vrednost knjig zvišala za 150 S. Tedaj prijatelji knjige, oglašite se pri knjižničarju lahko ob vsakem času, in jih čitajte! Imamo knjige, ki stanejo po 20 S, ki bi jih ne mogli imeti, če ne bi imeli društva. Ob enem pozivljamo vse izposojevalce, ki imajo še katero društveno knjigo doma, da jo nemudoma vrnejo. Čimdalje smo jo smatrali za izgubljeno, tembolj je bomo veseli. Za nas Slovence je le slovenska knjiga, ker samo materina beseda govori iz srca in za srce. Zato proč z dolgoveznimi nemškimi romani, ki dražijo samo strasti in nimajo nič poučnega v sebi. — Za letošnjo zimo obetajo posebno igralci in pevci mnogo. Vsi pa, ki čutite z nami, tudi starejši, podpirajte nas, udeležujte se naših prireditev, zakaj vsakdanje življenje nas uči, da je več nego bogata dota vredna zdrava duša, in to odgojiti je namen naših prosvetnih društev.

GOSPODARSKI VESTNIK

Celovski trg. Cene živine v celovski klavnici: voli 3,20—3,45, telice 3—3,20, mlade krave 3—3,10, starejše krave 2,60—2,80, pitani bik 3—3,10, klobasarice 2,80—3, drobnica 2 do 2,40, mesne svinje, žive dobavljene, 2,80 do 2,90, mrtve pripeljane 2,80, mrtva teleta 2,80 do 2,90 S za kg mesne teže. — Tržne cene: plemenske krave 1,20—1,40, pitane krave 0,80 do 1, pitani prašiči 2,40—2,70, plemenski prašiči 2,60—2,90 S za kg žive teže. Žito: pšenica 32—34, rž 25—26, ječmen 26—27, oves 25—26, ajda 24—26, koruza 24—26 g, grah 1,40, leča 1,60 S, krompir 10—12 g za kg. Sladko seno

14—16, kisló 12, slama 10—12 S za meterski stot. Jajce 24—26 g. Repa 10—15 g, goveja mašč 6, sirovo maslo 6, zaseka 3,20, sladka smetana 2,40—4 S za kg.

Borza. Dunaj, 3. XII. 1929. Dinar 0,1250; lira 0,3703; češka krona 0,2099; nemška marka 1,6946; francoski frank 0,2787; švicarski frank 1,3733; dolar 7,0710.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. 25. novembra je na Tirolskem pogorela vas Stengen pri Landecku. Samo ena hiša je ostala cela, 13 do 14 jih je pa pogorelo, da je 18 družin s 100 osebami brez strehe. — Soproga ministra dr. Hainischa snuje novo stranko, takozvano „Frauenpartei“, ki bo pospeševala pomirjenje med strankami. — Tujski promet je v letošnjem letu padel v naši državi za 15 odstotkov. — Dunaj je predložil proračun za leto 1930, Posl. Kunschak je predlagal, da se s proračunom počaka do zakonitve ustavne reforme, ker bo treba proračun nekoliko spremeniti. Soc. dem. večina je predlog odklonila, vsled česar je opozicija izjavila, da se proračunskih razprav ne bo udeleževala in zapustila dvorano. — Rusija: Rusija je dovolila izselitev 4000 nemških kmetov, ki so naseljeni ob Volgi, 9000 pa jih je spravila nazaj, četudi je Nemčija hotela sprejeti vseh 13.000. — V Voronežu je bila končana 14 dni trajajoča obravnava proti 42 članom monarhistične profirevolucionarne organizacije, ki je pripravljala prevrat. Sodišče je obsodilo na smrt 16 vodilnih članov organizacije, 23 obtožencev je bilo obsojenih na večletno ječo, trije so bili oproščeni. — S 1. decembrom se uvedeta v Rusiji dva brezmesna dneva v tednu, ponedeljek in četrtek. Ta naredba je bila izdana zaradi pomanjkanja mesa na trgu. — Ostale države: Dne 25. novembra se je v Essenu pripetila eksplozija. Več sosednih hiš je močno porušeni; 4 osebe mrtve, 8 težko ranjenih, več pa se jih pogreša. — 25. novembra se je v Ameriki vršila v letalu poroka, ki naj bi se končala s tem, da bi poročni par s svati s padali poskakal iz letala. Mladi ženi, ki je skočila kot prva iz letala, se ni pravočasno odprlo padalo ter je treščila iz 300 m višine na zemljo, kjer je obležala mrtva. Enaka usoda je zadela tudi mladega moža, ki je kot drugi skočil iz letala. Ker je tudi tretji svat padel skoraj v stroj za mešanje cementa, se ostali svati niso več drznili na pot s padali. — Dne 26. novembra je pokrtil apulska polja v Italiji ogromen roj kobilic. Škoda je primeroma majhna, ker so oblasti nujno ukrenile vse potrebno. Mrčes se je razširila na 2800 hektarjev velikem prostoru in je bilo treba 200 meterskih stotov arzenika za pokončavanje. Kakor cenijo, je bilo topot iztrebljenih 150 milijard kobilic, ki so tehtale okroglo 11.000 ton. Stroški za arzenik so znašali 400.000 lir. — V Afganistanu so na dražbi prodali 250 najlepših deklet, ki so jih morala dati kralju premagana plemena za 15.000 dolarjev, ker rabi kralj denar.

Izrežite!

Shranite!

Zdravljenje kile

(Bruch) brez operacije, brez motenja poklica, brez bolečin, brez vbrizgavanja, mehničnim potom.

Nemški državni patent 423513,

Dodatni patent 445991

Avstr. zvezni patent 105456

Nastanitve:

Beljak: Bártl Kröpf, Klagenfurterstrasse, torek, 10. decembra 1929 od 8.—1. ure.

Wolfsberg: Gostilna Florijan Klenz, sreda, 11. decembra 1929 od 8.—2. ure.

Celovec: Gostilna Stadt Wien, Fröhlichgasse 18, četrtek, 12. decembra 1929 od 8.—2. ure.

Izpričevalo:

Podpisani sem trpel 20 let na desnostranski modkovi kili in sem zdaj že celno leto ozdravljen; samo 4 mesece sem uporabljal patente gospoda Danzelsena. Samo na kili oboleni more čutili, kako sem hvaležen. Gospodu Danzelsenu izrekam pred vso javnostjo zahvalo. Innersee, dne 8. septembra 1929

Občinskouradno potrjeno: **Franc Stalhammer,** Innersee Haag ob Hausrucku.

Zahtevajte prospekte proti vpošiljavni dvakratne povratne poštnine. Opozorjam na moje patente in prosim, da se manjvredna posnemanja zavrnejo.

E. Danzelsen, München 42, Egetterstraße 11, Abt. „Süd“.

Izobraževalno društvo „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni ponovi igro

TURŠKI KRIŽ

v nedeljo, dne 15. decembra 1929 ob pol treh popoldne pri Voglu v Št. Primožu v Podjuni.

Sodeluje moški pevski zbor.

Oglejte si še enkrat to prelepo igro!

139 ODBOR.

Izobraževalno društvo „Trta“ v Žitari vasi.

Vabilo k igri

»Zlata krona«

ki se vrši v nedeljo, dne 8. decembra ob treh popoldne v Društvenem domu. Na sporedu je ob enem petje in govor č. g. Poljanca. Vstop za ude prost, za neude sedeži 70 g, stojišča 30 g

K obilni udeležbi vabi 138 ODBOR.

Vabilo na igro

Ulica števil. 15

ki jo uprizori Prostovoljna požarna bramba za Šmihel in okolico v nedeljo, 8. decembra 1929 popoldne pri Šercerju v Šmihelu pri Piiberku.

Vse prijazno vabi 136 ODBOR.

Izšla je Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1930, ki ima 365 dni.

VELIKA PRATIKA* je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obratjan.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse seje na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepis važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

VELIKA PRATIKA* se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d. v Ljubljani.

112

SLOVENSKA ČITALNICA V GLINJAH

VABILO K

MIKLAVŽEVEMU VEČERU

ki ga priredimo v nedeljo, dne 15. decembra ob treh popoldne pri Cingelcu na Trati

Spored:

Komični dvospev: Krojač in čevljar, burka: BOTRANERGA, petje in deklamacije, MIKLAVŽEV NASTOP (darovi za Miklavža se sprejemajo pred igro)

Miklavžev večer je kos našega domačega sveta; pridite vsi, ki ljubite domačijo. Vabi ODBOR 140